

Klebelsberg Intézményfenntartó Központ 139022

OM azonosító: 038551

**Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola,
Speciális Szakiskola, Kollégium,
Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény**

Pedagógiai program

5.sz.melléklet

KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI PROGRAM

2015

Dr. Benczéné Csorba Margit
főigazgató

Tartalomjegyzék

Bevezető	3
1. A kollégium nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései, feladatai	4
1.1. Sajátos nevelési igényű tanulók nevelési alapelvei a kollégiumban	5
Az alapelvek érvényesítése a nevelő-oktató munka során	6
1.2. A kollégiumi nevelés feladatai	8
2. A tanulók életrendje, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei	12
2.1. A kollégiumi élet megszervezése	13
2.2. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások	15
3. Teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	17
4. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	20
5. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, önálló életkezdést elősegítő tevékenységek, egyéni fejlesztés elvei	22
5.1. Tehetséggondozás	22
5.2. Felzárkóztatás	23
5.3. Pályaorientáció	23
5.4. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve	24
6. Gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek	25
7. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve	26
8. Iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái	27
8.1. Kollégium – iskola kapcsolata	27
8.2. Szülőkkel való együttműködés	28
9. A kollégiumi nevelés eredményessége, értékelés	29
10. Közösségi élet fejlesztésének céljai, módszerei, eszközei	29
11. Művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei	30
12. A gyerekek, tanulók értékelése	30
12.1. Az értékelés elvei	30
12.2. Az értékelés formái és rendszeressége	30

Bevezető

A kaposvári Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény kollégiumában sajátos nevelési igényű, értelmileg és tanulásban akadályozott, autista, súlyosan, halmozottan sérült óvodás, általános iskolás, speciális szakiskolás és készségfejlesztő szakiskolás lakik.

A kollégiumban ellátott fiú és leány diákok összetétele vegyes mind életkor, mind diagnózis tekintetében. Sajátos nevelési igényükből adódóan minden gyermek, illetve fiatal igényel speciális, kiegészítő megsegítést, személyre szóló foglalkozást, illetve gondozást. A tanulásban, illetve értelmileg akadályozottsághoz más típusú fogyatékoságok is társulnak, mely új típusú feladatok ellátását kívánja dolgozóinktól.

A kollégiumi nevelő - oktató munka célja, hogy diákjaink fejlődési üteméhez viszonyítva önmagukhoz képest a legmagasabb szintre jussanak el.

Hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű sajátos nevelési igényű tanulóinknak lehetősége van a közös élmények és sikerek együttes átélésére. A kollégiumi nevelés-oktatás során arra törekszünk, hogy a diákok hátrányait kompenzáljuk, illetve személyes törődéssel, fejlesztéssel társadalmi beilleszkedésüket megkönnyítsük.

Törvények:

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

2012. évi CLXXXVIII. törvény a köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Kormányrendeletek:

229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

202/2012. (VII. 27.) Korm. rendelet a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtól

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

Miniszteri rendeletek:

59/ 2013. (VIII. 9.) EMMI rendelet a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

28/2015. (V.28.) EMMI rendelet a 2015/2016. tanév rendjéről

32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26.§-a (1) A nevelő és oktató munka a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik.

A 2011. évi CXC. törvény 17.§ (1) A kollégium az a nevelési-oktatási intézmény, amely az iskolai tanulmányok folytatásához szükséges feltételeket biztosítja, ha az

- a) a lakóhelyüktől távol tanulók számára a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítéséhez, vagy gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben való tanulásukhoz,
 - b) a tanuló testi-lelki egészségét veszélyeztető, tanulását akadályozó otthoni körülmények miatt szükséges.
- (4) A kollégiumi nevelés a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának figyelembevételével a helyi pedagógiai program szerint folyik.

1. A kollégium nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései, feladatai

A kaposvári Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény komplex rendszerében a kollégium minőségi feladatot lát el a sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók nevelésében, oktatásában. Otthon el nem sajátítható plusz pedagógiai értékek hozzáadásával biztosítja a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, kulturális-, sport- és egyéb szabadidős tevékenységeken való részvételt az esélyegyenlőség elősegítése érdekében.

A fejlesztési módszerek megválasztását, az alkalmazott eszközrendszert minden esetben a gyermekek életkorából és állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy segíti a tanulókat a hátrányok leküzdésében, egyenlő esélyt teremt, biztosítja az integrációt, a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz, ezáltal elősegíti az életminőség javítását, felzárkóztatását, valamint a társadalmi mobilitást.

Kiemelt alapelvünk, hogy esélyt teremtsünk, biztosítsuk a hozzáférést a sajátos nevelési igényű tanulóink számára alkalmazható tudáshoz, gyakorlatban való alkalmazáshoz. Segítsük a szociális, kulturális hátrányok leküzdését, a társadalmi integráció folyamatát. Az intézményegységnek fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a Nat.-ban meghatározott kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség felismerésében és fejlesztésében, a tanulók felzárkózásának segítésében.

A kollégium a tevékenysége során kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.

Kollégiumunk alapfeladataként biztosítja a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon sajátos nevelési igényű tanulóink számára,

- akiknek a lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz,
- illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégium a helyi társadalom elvárásait, a nevelési-oktatási környezet lehetőségeit is figyelembe véve végzi munkáját.

A kollégium intézményünk külső környezetével, lakóközösségével pedagógiai, illetve kulturális együttműködést folytat.

1.1. Sajátos nevelési igényű tanulók nevelési alapelvei a kollégiumban

- az alapvető emberi és állampolgári szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- a nemzeti hagyományok, a nemzeti azonosságtudat, valamint a nemzeti, az etnikai hagyományok, az etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása;
- demokráciára, humanizmusra, nemzeti és európai önazonosságra nevelés elveinek alkalmazása a NAT által megfogalmazott elvekkel és kiemelt fejlesztési feladatokkal összhangban;
- az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű óvodás gyermekeink, tanulóink eltérő szükségleteinek figyelembe vétele, az egyéni bánásmód alkalmazása;
- a kollégiumban lakó tanulók egyéni, illetve kollektív felelősségre, bizalomra, szeretetre, segítőkészre, toleranciára, egymás tiszteletére és elfogadására nevelése;
- a szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal, az intézmény környezetében levő szakmai partnerekkel és civil szervezetekkel való konstruktív együttműködés;
- a gyermekek, tanulók, valamint a kollégiumi nevelő-oktatómunka tudatos és tervszerű szervezése;
- a nevelési folyamatban részt vevők - szülő, tanuló, tanulói csoportok és közösségek, a kollégiumi és iskolai tantestület, a küldő és befogadó környezet - számára elfogadott norma- és követelményrendszer alkalmazása, melynek jellemzője a rendszeresség és a következetesség; kulturált, ösztönző környezet kialakítása, szociális, érzelmi, lakhatási biztonság nyújtása;
- széleskörű szabadidős tevékenységkínálat biztosítása; az alapvető erkölcsi normák érvényesítése; szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében; a szociális integráció megvalósításának elősegítése;
- az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása; orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő pedagógiai módszerek alkalmazása.

Az alapelvek érvényesítése a nevelő-oktató munka során

A kaposvári Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény alapértékei az intézményi kollégium pedagógiai programjának alapját is képezik:

- Gyermekközpontúság – sajátos gyermekszemlélet érvényesítése
- Sokoldalú készség és képességfejlesztés
- Szocializáció
- Felzárkóztatás, tehetséggondozás
- Munkára nevelés, társadalmi beilleszkedés elősegítése
- Felkészítés az önálló életvitelre és családi életre - székhelyen a segített életvitelre
- Egészséges életmódra nevelés
- Nyitottság, korszerűség az oktató- nevelő munkában
- Hagyományörzés és teremtés az intézményben

Feladatainkat az alapelveknek megfelelően végezzük a következők szerint

- A kollégiumunkban a lehetőségekhez mérten gyermekközpontú környezetet igyekszünk kialakítani és tanulóközpontú tevékenységrendszert működtetünk.
- A személyiségfejlesztő munka során a gyermek saját képességeit és adottságait vesszük alapvetően figyelembe és egyénileg differenciált tartalmak, módszerek alkalmazására törekszünk.
- Igyekszünk a nálunk elhelyezett gyerekeknek óvodás koruktól kezdve, szakiskolás korukig a különleges helyzetüknek, sajátos nevelési szükségletüknek megfelelő, megértő, családi közegbe biztosítani.
- A társadalmi normáknak, elvárásoknak megfelelő viselkedési minták, értékrendek, szokás és normarendszer kialakítását valósítjuk meg.
- Az eltérő kulturális, magatartási és viselkedésszerű hátrányok csökkentése.

A normalizációs elvet alkalmazzuk

A gyermekek, tanulók életét a kollégiumban úgy igyekszünk megszervezni és megvalósítani, hogy életvitelük a lehetőség szerint közelítsen a társadalom általános életviteli normáihoz, elvárásaihoz.

A normalizációs elvet a következők szerint valósítjuk meg: a szabályos, rendszeres napirend, heti rend, a rendszeres éves tevékenységek, a megfelelő tisztelet igénye és megfelelő környezeti feltételek a fenntarthatóság figyelembevételével.

Kiemelt figyelmet fordítunk a kollégium nyitottságának érvényesítésére

Rendszeresen bővítjük intézményen kívüli kapcsolatainkat. Arra törekszünk, hogy gyermekeinket elfogadtassuk ép társaikkal, és megtanítsuk őket önmaguk elfogadására is. Építjük és mélyítjük kapcsolatainkat civil szervezetekkel, valamint a többségi köznevelési intézményekkel.

Az elv alkalmazása során a tanulók ismereteit, tapasztalatait (az intézményen kívülit is) rendszerezzük, megerősítjük, vagy javítjuk.

A különböző kulturális, sportjellegű programokba is bekapcsolódunk, számítva a szülők együttműködésére.

Sokoldalú, aktív közösségi élet, tevékenykedtetés megvalósítására törekszünk

Közösségformáló programok keretében a hagyományok közös ápolásával, újak teremtésével, az ünnepek, a kulturális - és sporteseményekkel.

Kollégiumunk együttműködik az intézményi diákönkormányzattal.

A programokat a tanulókkal közösen szervezzük és valósítjuk meg.

Törekszünk a tanulók önszerveződési képességének kibontakoztatására, a tanulók egymás közötti kommunikációjának fejlesztésére. Ezzel hozzájárulunk döntéshozás képességének kialakulásához, a problémamegoldás és a konfliktuskezelési technikák, módszerek elsajátításához.

Egyéni fejlesztési tervek tükrében a gyerekek,- tanulók egyéni fejlődési ütemét figyelembe vevő fejlesztő tevékenységrendszer alapján,- a megfelelően biztosított feltételek, és állandó gyakorlás mellett elsajátítják az önkiszolgálás munkafolyamatait.

A feladatok végrehajtásának szervezését és állandó ellenőrzését a pedagógusok, - a gyermekfelügyelők, asszisztensek végzik, akik fokozatosan biztosítják a gyermekek, tanulók minél nagyobb önállóságát, öntevékenységet, a munkában való aktív részvételét, motiváltságát.

A motiválás, a pozitív megerősítés elvét folyamatosan alkalmazzuk

Nevelőmunkánk során felértékelődik az emocionalitás, az érzelmi ösztönzés, a motiváció. A tanulók aktivitásának, alkotóképességének, érdeklődésének fenntartása és fejlesztése folyamatos alkotó eleme munkánkunknak.

A gyermekeket és tanulóinkat a pozitív megerősítés elvét alkalmazva ösztönözzük a magukénak érzett cél megvalósítására, hogy jobb színvonalú gyermeki, tanulói tevékenységre, eredményességre törekedjenek.

Erősítjük én tudatukat, cselekvési kompetenciájukat, perszonális és szociális integrációjukat.

A tanulás tágabb értelmezésének alapelvét érvényesítjük

Kollégiumunkban a komplex személyiségfejlesztést szolgáló foglalkozások, szervezett tanórák, tanulási formák azt a célt szolgálják, hogy tanulóink személyiségében tartós és használható tudás épüljön ki.

1.2. A kollégiumi nevelés feladatai

Erkölcsei nevelés

Az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint beépülésük elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe.

- Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira.
- A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- Az emberiség és hazánk múltjának és jelenének megjelenítésén és megértésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalom megismerésére, a társadalomban elfoglalt helyük reális felismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra.
- Ki kell, hogy alakuljon a tanuló viszonya önmagához, szűkebb és tágabb környezetéhez, a történelmi múlthoz.
- Az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományainknak a megismerését.
- A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.
- A kollégium segítse elő a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös tekintettel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra. A tanulók élhessék meg a szülőföld szeretetét, különösképpen a hagyományok, és értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, a nemzeti, történelmi, és kulturális örökség megbecsülését.
- A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése. Fontos az egységes nemzettudat erősítése, a nemzeti és európai önazonosságra nevelés.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

- A kollégiumi nevelés erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között.
- Tudják, hogy a felelős állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.
- A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék az állampolgári jogokat és kötelezettségeket.
- Feladatunk felkészíteni a felnőtt lét és a tágabb környezet közügyeinek megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére.

Önismeret és a társas kultúra fejlesztése

- A gyerekek, tanulók saját személyiségének megismerése, a megfelelő önértékelés nagy jelentőséggel bír, mivel a társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges a helyes önismeret.
- A gyerekek, tanulók önismeretének alakításához a mindennapokban fontos a pozitívumokra építő, folyamatos visszajelzés, a belső kontroll és az önbizalom erősítése.
- Törekedni kell a különböző módszerek alkalmazásával pl. szituációs játék, dráma játék,...a reális önértékelés kialakításához.
- A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.
- Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

- A harmonikus családi minták és erkölcsi normák közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülésére nevelés.
- Segíteni kell a tanulókat a családi és egyéni probléma helyzetek feldolgozásában, szükség szerint pszichológus, gyermekvédelmi szakember bevonásával.
- A kollégiumnak foglalkoznia kell a NAT-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is.
- Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jelennie nevelő- oktató munkánk teljes intervallumában, s kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.

A testi és lelki egészségre nevelés

- Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, káros szenvedélyek megelőzése kiemelt feladat.
- A kollégium ösztönözze a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.
- A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.
- Az erőnlétnek és a fizikai állóképességnek, mint a munkavégzés alapvető feltételének kiemelt szerep jut a társadalmi beilleszkedésben.
 - A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához, segítse elő a mindennapos testnevelés, testedzés megvalósulását.
- Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős emberi, állampolgári léthez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

- Fel kell készíteni a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására.
- Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek életüket befolyásolhatják. Kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.
- Elengedhetetlenül szükséges a személyes megtapasztalás, a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire való rávilágítás, valamint a helyes szokásrend kialakítása. Ehhez szükséges a környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása. A szorosan vett természeti és társadalmi környezet ápolása, gondozása mindennapi feladatként kell, hogy jelentkezzen.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A gyerekeket felkészítjük az önálló gazdálkodásra, felnőttkorban a család bevételeinek ésszerű beosztásának, elköltésének megtervezésére.

Társasjátékok és szituációs játékok segítségével élethelyzetek megoldását, megoldási javaslatokat keresünk együtt.

A tanulók zsebpénzének elköltése a mentálhigiénés foglalkozások alkalmával a gyakorlatban, a közeli boltban felügyelettel, tervezéssel valósul meg.

Médiatudatosságra nevelés

A televízió műsorainak megbeszélése során közösen választják ki a csoportok a koruknak, érdeklődésüknek megfelelő programokat, amit felnőtt felügyelete mellett tartanak be.

A számítógépek használata csak engedéllyel, felügyelet mellett történik. A pedagógusok figyelnek a gép előtt töltött időre, a felhasználói oldalakra.

A heti videófilm kiválasztása is közösen történik, a gyerekek felkészülnek rá, majd a film végén beszélgetnek a látottakról.

2. A tanulók életrendje, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

Az életrend összhangot alkot a kollégium és az iskola működésével. Kialakítása rugalmasan, a tanulók személyiségjogainak figyelembe vételével valósul meg.

A kollégium a nevelési folyamatban figyelmet fordít a társadalmilag elfogadott közösségi szokások és minták közvetítésére, kiemelten a szociális készségek – empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség – fejlesztésére. Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, a társadalmi beilleszkedést.

Az SNI, az életkori, valamint egyéni fejlődés figyelembe vételével biztosítja a kollégium a meghatározott idejű zavartalan pihenés, alvás feltételeit. A kollégiumi nevelőmunka a társadalmi beilleszkedéshez szükséges képességek fejlesztését szolgálja.

A tanulók életrendjének pedagógiai elvei:

- egészséges életmód, életritmus kialakítása
- az iskolai életrend figyelembe vétele
- a szülői elvárások figyelembe vétele
- egyéni és a közösségi érdekek összehangolása
- a munka, az aktív pihenés és a pihenés egyensúlyának biztosítása
- a tanulási feltételek megteremtése a pedagógus kötelessége

Kiemelt szerepet kap:

- szocializációt segítő képességek fejlesztése
- egészséges életmódra való nevelés
- környezeti nevelés
- az eredményes társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások (szabadidős programok, önkiszolgálás, munka, tehetséggondozás, felzárkóztatás, társas kapcsolatok, közösségi tevékenységek)
- közösségépítő programok

A kollégium sajátos nevelési igényű tanulók nevelése- oktatása során figyelembe veszi

- az iskola nevelő-oktató munkájának célkitűzéseit
- a tanulók érzelmi, fizikai állapotát, egyéni sajátosságait
- szülők elvárásait

A kollégiumi közösségi programok elősegítik a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, a másság elfogadásának képességét.

Szabadidő szervezett eltöltését kultúrfoglalkozások, munkafoglalkozások, szakköri foglalkozások is színesítik.

A felzárkóztató, valamint tehetségfejlesztő programokon a diákok érdeklődésüknek megfelelő szabadidős foglalkozásokon vehetnek részt.

A kollégiumi mindennapokat jellemző sportköri foglalkozások a mindennapi testedzés lehetőségét is megteremtik a tanulók számára. A rendszeres testedzés különböző sportágak megismerésén túl nagyban hozzájárul az egészséges életmód kialakításához, a közösségi magatartás pozitív irányú alakulásához.

A kaposvári Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény kollégiumában képzőművészeti tehetséggondozás is zajlik, mely hozzásegíti diákjainkat a vizuális kultúra, manuális készség, a finommotorikus koordináció fejlesztéséhez.

A különböző csoportokban, körökben való aktív tevékenykedés nem csupán a gyermekek képességeit fejleszti - hozzájárulva ezzel egy jól választott szakmához szükséges kompetenciák fejlesztéséhez -, hanem egyúttal a társak és barátok iránti toleranciát erősíti, ami segíti diákjainkat a későbbi társadalmi beilleszkedésben. A szabadidős foglalkozásokon sikerélményhez juttatják azokat a gyermekeket is, akik a tanórákon ritkán, vagy egyáltalán nem tudnak jó eredményeket elérni. A foglalkozásokon nagyon jól kezelhetők diákjaink magatartási és viselkedési problémái, valamint lehetőséget ad a bizalomteli légkör kialakítására is.

2.1. A kollégiumi élet megszervezése

A kollégium működésének rendje szervesen illeszkedik az intézményegységek működésének rendjéhez.

A kollégiumban a nevelőtanárok a a kollégium pedagógiai programja szerint, a csoportra készített havi foglalkozási tervük alapján végzik nevelő-oktató munkájukat.

Minden kollégiumi nevelőtanár a saját csoportjában látja el a tanulókkal kapcsolatos nevelési feladatokat és az ezzel összefüggő adminisztrációs ügyviteli teendőket.

Törekszünk az állandóság érdekében arra, hogy a nevelőtanárok neveléssel lekötött munkaidejének kezdete lehetőség szerint a csoportjuk, osztályuk iskolai tanítási óráinak végéhez igazodjon.

A kollégiumnak gondoskodnia kell a kollégiumi foglalkozásokon részt nem vevő óvodás, fejlesztő nevelésben részt vevő, vagy iskolás gyermek/tanuló folyamatos pedagógiai felügyeletéről.

Gyógypedagógiai nevelésben részt vevő kollégiumként a pedagógiai program megalkotásánál figyelembe vesszük, és alkalmazzuk a gyerekek sajátos nevelési igényéből adódó pedagógiai, és egészségügyi rehabilitációs célokat és feladatokat is.

A kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a gyermekek és ifjak optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást.

A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

A kollégiumi egység napi, illetve heti foglalkozási terv szerint végzi nevelő-oktató munkáját. Figyelembe vesszük a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezzük, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

A kollégium általános napirendje

	kicsik		nagyok	
	órától	óraig	órától	óraig
Ébresztő, tisztálkodás, ágyazás	6,30	7,15	6,30	7,15
Reggeli	7,15	7,30	7,15	7,30
Iskolába vonulás	7,30		7,30	
Iskolai munka, tanórák	8,00	16,30	8,00	16,30
Kollégiumba való átvonulás, csendes pihenő	16,30	17,00	16,30	17,00
Csoportfoglalkozások (sport, technika, dráma, mese, kézműves, tánc)	17,00	18,00	17,00	18,00
Vacsora	18,00	18,30	18,00	18,30
Fürdés	18,30	19,00		
Beszélgetés, levegőzés			18,30	19,00
Ágyazás, mese, beszélgetés	19,00	19,30		
Lefekvés	19,30			
Fürdés, ágyazás			19,00	19,30
TV-nézés, videózás, beszélgetés, társasjáték			19,30	22,00
Lefekvés			22,00	

A kollégium a foglalkozásokat kollégiumi csoportonként heti négy órás keretben szervezi meg. A foglalkozások célkitűzései és időtartama a sajátos nevelési igényű tanulók speciális nevelési igényeihez, a fogyatékoság mértékéhez, egyéni képességeihez, terhelhetőségének megfelelően igazodhat. A foglalkozások időtartama általában 1 óra.

A kollégiumban lakó gyerekek, tanulók személyiségének, egyéni tulajdonságainak, családi körülményeinek megismerése, az elfogadó, bizalmi viszony kialakítása a kollégiumi jogviszony létrejöttétől kezdődően tervezetten történik.

A hatékony és eredményes kollégiumi pedagógiai munka egyik alapfeltétele, hogy a kollégiumi nevelőtanárok tartalmas és rendszeres együttműködés során hatékony tanuló megismerési technikákat alkalmazva ismerjék meg a gyermekeket, tanulókat és annak megfelelően, az iskolai gyógypedagógusokkal együttműködve segítsék elő személyiségfejlődésüket.

A kollégium a diákjai részére felzárkóztató, tehetségkibontakoztató, speciális ismereteket adó felkészítő foglalkozásokat, továbbá a szabadidő eltöltését szolgáló egyéb foglalkozásokat és a tanulóval való egyéni törődést biztosító foglalkozásokat szervez.

2.2. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

Kollégiumunkban a személyiségfejlesztést szolgáló foglalkozások, szervezett tanórák, tanulási formák azt a célt szolgálják, hogy tanulóink személyiségében tartós és használható tudás épüljön ki.

Differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás

A tanulás és annak segítése, valamint a tanuláshoz szükséges képességek fejlesztése központi helyen áll a kollégium valamennyi tevékenységrendszerében. Cél a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése, főként a hátrányok, gyengébb területek kompenzálása miatt. A tehetséges tanulók foglalkoztatásának biztosítása, egyéni differenciált fejlesztő munkával, és egyénileg nyújtott szabadidős tevékenységek alatti különfoglalkoztatással, versenyekre történő felkészítésekkel valósul meg.

Tanulást segítő foglalkozások

Kulturális foglalkozások

A foglalkozásokon gyermekeink elsajátítják a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, a szociális viselkedés alapvető szabályait, a szociális értékrendet. Kiemelten a következő témákat építjük be a kultúrfoglalkozások anyagába: önismeret, énkép, szociális képességek fejlesztése, a tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése, a társadalmi szerepekre nevelés, a kulturált életmódra nevelés, szuverén világkép kialakítása.

Nemzeti értékeink megismertetése, hagyományaink ápolása, ünnepkörök és az ünnepekre készülés szintén kiemelt feladatkörként szerepel.

Fontos a mindennapi életre nevelés, a minél önállóbb életvitel kialakításának céljával

olyan ismeretek nyújtása, amelyek elősegítik, hogy alakuljon ki a gyerekekben, tanulóknál a tolerancia, szociális érzékenység. Erkölcsi értékeik megfelelően fejlődjenek, elősegítve ezzel integrációjukat.

Játékfoglalkozások

A sajátos nevelési igényű, értelmi fogyatékos gyermekek nevelésében nagyobb hangsúlyt kap a játék, az életkori és egyéni sajátosságaikhoz igazodva.

A játék, mint pedagógiai eszköz, fontos szerepet kap az értelmi fogyatékos gyermekek tanulásának megsegítésében, fontos személyiségformáló, önkifejező, feszültségoldó szerepe is van. A játék önmagáért való cselekvés. A játék azaz örömforrás, amelyben minden gyermek felszabadul.

A tanulási képességek elsajátításához nélkülözhetetlen a játék, könnyebb a tanulás is játékokon, játékos cselekedtetésen keresztül.

Célunk a gyerekek olyan pozitív személyiségjegyeinek alakítása, mint a türelem, a kitartás, a segítőkészség, egymás megbecsülése.

A gyakorló, konstrukciós, didaktikus, szabály- és szerepjátékok, valamint spontán és a szabadban játszható játékok minden csoportunk életében fontos szerepet töltenek be.

Szerepjátékok, dramatizálások, társasjátékok, körjátékok, népi játékok teszik színesebbé a gyerekek mindennapjait. A szerepjátékon keresztül sajátíthatják el a valós élethelyzetekben előforduló, a mindennapi élethez kapcsolódó tudást.

A közös játék során megismerhetjük a gyermekek jellemét, képességeit. Nagy szerepe van a lelki-testi egészségük megőrzésében. Fejleszti a gyermekek gondolkodási képességét, segít a kudarcátűrés elsajátításában. Megismerhetik saját érzelmi sokszínűségüket. A játék értékközvetítő hatású, minél differenciáltabban játszunk, annál jobban fejlesztjük az érzelmi, intellektuális, szociális képességeket.

Minél kitartóbban, a játék örömeit átérezve, megélve játszik egy gyermek, annál jobban kialakulnak a gondolkodási képességei, kreatívabb, kitartóbb az iskolában. A kollégiumi nevelés során igyekszünk minél kreatívabb, fantáziadúsabb játéktevékenységet, játékeszközöket biztosítani a gyermekek számára, ezzel is hozzájárulva a tanulási képességeik fejlődéséhez.

A játékfoglalkozások és a szabadidős spontán, kötetlen játékok szabadterén, vagy a kollégiumi, iskolai helyiségekben valósulnak meg.

Környezeti nevelési és egészségnevelési foglalkozások

A kollégium minden tevékenységrendszerében kapcsolódik a Környezeti nevelési, környezetvédelmi és az Egészségnevelési, egészségfejlesztési program által megnevezett célok megvalósításához.

Egészségvédő foglalkozásokon hangsúlyt kap a tanulók egészségének védelme érdekében a balesetek, káros szenvedélyek megelőzése, szexuális felvilágosítás is.

3. Teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A gyógypedagógiai kollégium a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendeletben meghatározott pedagógiai és egészségügyi rehabilitációs célokat és feladatokat is ellát.

Intézményi alapértékeink között meghatározó az egészséges életmódra nevelés.

A kollégiumi nevelőmunka a társadalmi beilleszkedéshez szükséges képességek fejlesztését szolgálja. Ennek során jelentős szerepet kap az egyéni bánásmód, a személyre szabott nevelési eljárások, az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tevékenységformák alkalmazása.

Tanulóink komplex fejlesztési célja, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek egészségi állapota és egyéni képességei szerint fejlesztő környezetben, szakszerű egyéni bánásmóddal kibontakoztassa képességei maximumát. Ezzel testi – lelki egészségük fejlődése is megvalósul. A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása. Egyéni sajátosságok figyelembevételével neveljük a diákokat az egészséges és kulturált életmód igényére, annak kialakítására.

A kollégiumi nevelő-oktató munka során a gyerekekkel, fiatalokkal felismertetjük az egészséget károsító tényezőket, valamint megismerik a helyes táplálkozás, a sportolás és a mindennapi mozgás egymásra gyakorolt pozitív hatását, a káros függőségek negatív következményeit.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció és terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést a kollégiumi foglalkozások körébe is beépítjük. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat. A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások keretében az állandó, vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoportok számára szervezett egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú szakköröket, foglalkozásokat, versenyeket, vetélkedőket szervezünk.

Változatos szabadidős programok, tevékenységek során személyes példamutatással is elősegítjük a tanulóknál az egészséges életmód iránti igényének kialakítását.

Védőnői előadások alkalmával prevenciós előadások megtartásával is megvalósul az egészség védelem, egészségfejlesztés.

Az egészségfejlesztés a családi életre nevelés valamint a testi és lelki egészségre nevelés feladatkörében is megvalósul.

Kiemelt céljaink:

- belső igényszint emelése az egészséges, kulturált életmód iránt
- készségek és jártasságok kialakítása és megerősítése az egészségük megtartása érdekében az alábbi területeken:

- egészséges táplálkozási szokások
- egészséges mozgásfejlődés, helyes testtartás iránti igény
- higiénés magatartásra nevelés
- szabadidő tartalmas, hasznos eltöltése
- családi életre nevelés
- betegségek elkerülése, egészség megóvása
- mentálhigiéné, krízis-prevenció
- relaxációs technikák elsajátítása
- függőségekhez vezető szokások, (alkohol, nikotin, drog) megelőzése, szenvedélybetegségek kialakulása
- harmonikus kapcsolat kialakítására nevelés, konfliktuskezelés

Feladata:

- tanulók teljeskörű felkészítése az egészséges életmódra
- harmónikus kollégiumi légkör biztosítása az egészséges életmód iránti igény megtartása érdekében
- felkészítés a betegségek megelőzésére ismeretek átadásával
- a kollégiumi higiéniai szabályok betartásának kialakítása
- célirányos szabadidős tevékenységek megvalósítása
- harmónikus pár- és családi életre való felkészülés motiválása
- a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésére történő ösztönzése
- felelősségérzet kibontakoztatása és megerősítése az önálló felnőtt életre
- helyes viselkedési minták elsajátításának kibontakoztatása

A nevelés során alkalmazott pedagógiai módszerek:

- magyarázat
- beszélgetés
- tanácsadás
- tudatosítás
- példaadás
- közvetett követelés
- gyakoroltatás
- öntevékenységre való késztetés
- formáló, segítő ellenőrzés
- pozitív értékelés.

Szinterei:

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos célkitűzéseket a kollégiumi foglalkozásokon, szabadidős tevékenységek keretében, valamint e témakör köré szerveződő programokon valósítjuk meg.

Az egészségfejlesztés a családi életre nevelés terén

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A pedagógiai munka során segítséget nyújtunk a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetítünk a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumi foglalkozásokon a Nat.-ban meghatározott szexuális nevelés kérdései is feldolgozásra kerülnek.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Ösztönözzük a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához.

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos célkitűzéseket a kollégiumi foglalkozásokon, szabadidős tevékenységek keretében, valamint e témakör köré szerveződő programokon valósítjuk meg.

Az egészséges életvitel megismertetése halmozott, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink számára különös jelentőségű, mivel otthoni sajátos szocio-kulturális környezetükben erre a területre vonatkozóan ritkán kapnak pozitív mintát.

4. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Egészséges életmód, környezettudatos magatartás kialakításának segítése

Az egészségvédelem, a környezetvédelem, a fenntartható fejlődés, az intézményi nevelő – oktató munka egyik kiemelt feladata. A tudatos és tervezett tevékenységek által komplex megközelítésben sajátítják el a tanulók azokat a magatartásmintákat, melyek biztosítják az egészséges és környezettudatos attitűd kialakítását és fejlesztését, valamint segítik a társadalmi beilleszkedés megkönnyítését.

A kollégiumban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése során kiemelt figyelmet kap a saját állapot pontos megértése, szükség esetén a gyógyászati, illetve az egyéb speciális eszközök használata.

A különböző csoportokban, körökben való aktív tevékenykedés nem csupán a gyermekek képességeit fejleszti – hozzájárulva ezzel egy jól választott szakmához szükséges kompetenciák fejlesztéséhez -, hanem egyúttal a társak és barátok iránti toleranciát, a szociális kompetenciát erősíti, melyek hozzájárulnak diákjaink a későbbi társadalmi beilleszkedéséhez. A szabadidős foglalkozások sikerélményhez juttatják azokat a gyermekeket is, akik a tanórákon ritkán, vagy egyáltalán nem tudnak jó eredményeket elérni.

A kollégiumi egészségnevelés célja

Kollégiumi nevelés-oktatás során a tanulók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket, szokásokat sajátíthatnak el, melyek segítik őket egészségük megtartásában, egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

Célja:

- a tanulók ismerjék meg az egészséges táplálkozás egészséget meghatározó szerepét
- legyenek tisztában a rendszeres testmozgás szerepével a mozgásszervi betegségek megelőzésében
- váljon napi gyakorlattá a mindennapi személyes higiénia
- ismerje meg a helyes pár- és családi kapcsolatok jellemzőit
- ismerjék fel a egészséget befolyásoló káros szereket és azok egészségre gyakorolt hatásait
- legyenek tisztában a betegségek kialakulásának folyamatával, az otthonápolás jelentőségével
- legyenek képesek társas kapcsolataik szabályozására, konfliktusaik kezelésére

Tartalma:

- egészséges táplálkozási szokások, ismeretek elsajátítása
- rendszeres testmozgás, testedzés a fizikai aktivitás, különböző formáinak megismerése a szabadidő hasznos eltöltése
- helyes tisztálkodási és öltözködési szabályok alkalmazása
- helyes párkapcsolati és szexuális magatartásminták közvetítése a férfi-nő kapcsolatban

- család szerepének fontossága a lelki fejlődés kialakulásában
- pszichoaktív szerek fogyasztásának elkerülése, veszélyeinek felismerése
- betegségek megelőzésében, gyógyulásban alkalmazható technikák elsajátítása
- problémamentes társkapcsolatok kialakításának képessége

Megvalósítás színterei:

- versenyek, vetélkedők
- egészségdélután
- sportdélután
- felvilágosító, tájékoztató beszélgetések
- szakköri tevékenység
- ismeretterjesztő előadások
- szabadidős foglalkozások

A kollégiumi környezeti nevelés

Mindennapi életünkben egyre fontosabbá válik természeti környezetünk tudatos megóvása. Kollégiumi nevelés-oktatás során a tanulók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket, szokásokat sajátítanak el, melyek segítségével a természeti erőforrásokat tudatosan, felelősségteljesen képesek használni, megóvni.

Célja:

- A környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerése és megőrzése
- A tanulók váljanak érzékenyék környezetük állapota iránt, ismerjék meg azokat a folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak.
- Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.

Tartalma:

- az ember és a természet egészséges együttélésének egészséges formái
- környezetre károsító szerek használatának mellőzése
- újrahasznosítás folyamatának megismerése, felhasználhatóságainak lehetősége.

5. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, önálló életkezdést elősegítő tevékenységek, egyéni fejlesztés elvei

A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott fejlesztési területek válnak kiemelt fejlesztési területté a tanulók optimális fejlesztése érdekében.

Kollégiumunk a célok elérése érdekében az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevételével egyéni bánásmód és megsegítés alkalmazásával végzi tanulóink fejlesztését.

Az 59/ 2013. (VIII. 9.) EMMI rendelet a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja alapján:

3. § (1) A kollégium – a nevelési és oktatási feladatainak teljesítéséhez – a tanulók részére kollégiumi foglalkozásokat szervez.

(2) Az Nkt. 28. § (1) bekezdésében meghatározott időkeret terhére szervezett kollégiumi foglalkozás lehet

a) felzárkóztató, tehetség-kibontakoztató, speciális ismereteket adó felkészítő, egyéni vagy csoportos foglalkozás,

b) közösségi fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozás,

a) felzárkóztató, tehetség-kibontakoztató, speciális ismereteket adó felkészítő, egyéni vagy csoportos foglalkozás.

4. § (1) A tanulói részvétel szempontjából a kollégiumi foglalkozás lehet

a) kötelező vagy

b) szabadon választható.

(2) A tanuló heti tizenhárom órában köteles részt venni a 3. § (2) bekezdés a) pontjában, heti egy órában a 3. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott foglalkozásokon. A tanuló a kollégium által biztosított lehetőségek közül további heti egy, szabadon választott foglalkozáson köteles részt venni.

A kollégiumi nevelőtanárok olyan pozitív mintákat közvetítenek, melyek a személyiségfejlesztés mellett a tanár-diák viszony erősödésére is kihatással vannak.

5.1. Tehetséggondozás

Cél: a tehetségek felismerése és támogatása, együttműködés a Kaposvári Bárczi Gusztáv Tehetségponttal.

Alapelvek:

- Egyéni törődés érvényesülésének elve, azaz a tehetség felismerésének, kibontakoztatásának a kollégium tevékenység-rendszerén keretein belül lehetőséget kell teremteni;
- Komplexitás elve, vagyis a tehetséggondozást a személyiség komplex fejlesztésével összhangban végezzük

- Konstruktív együttműködés elve, azaz hatékony tehetséggondozás érdekében együttműködünk minden érintettel: az iskolával, a családdal, a Tehetségpontokkal.

Saját fejlesztésű 30-60-órás tehetségfejlesztő programok biztosítják a tehetséggondozás szakmai megvalósítását.

Kollégiumban működő tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások

- agyagozás, tűzzománc, gyöngyfűzés
- ének-zene, tánc
- háztartási ismeretek
- sport

Komplex tehetséggondozó programok

- Szász Endre hagyatékán komplex művészeti tehetséggondozó program (60 óra)

5.2. Felzárkóztatás

Tanulást segítő foglalkozások keretében a bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzációja valósul meg az egyéni bánásmód és megsegítés alkalmazásával.

Kiemelten hangsúlyos tevékenység a kollégiumban a felzárkóztatás, egyéni fejlesztés, a helyes tanulási módszerek elsajátíttatása, lehetőségekhez mérten tanulópárok létrehozása.

- A tanulókat saját fejlődési ütemüknek, egyéni képességeiknek megfelelően kell fejleszteni
- A fejlesztések a szakértői javaslatok alapján, valamint megfigyelések, illetve szakmai konzultációknak megfelelően történnek

5.3. Pályaorientáció

A tanulóknak kollégiumi életük során lehetővé tesszük egyes szakmák megismerését, segítjük pályaorientációjukat, a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést.

Az eltérő képességű tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest az intézménynek feladata a munka világáról képet nyújtani. A tanulókat képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelően segíteni kell pályájuk kiválasztásában, és az ehhez szükséges képességeket személyre szabottan szükséges fejleszteni.

5.4. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

Kiemelt feladat sajátos nevelési igényű halmozottan, illetve halmozottan hátrányos helyzetű diákjaink számára az életvezetési technikák elsajátítása, illetve a szocializáció elősegítése, mely elősegíti a munkaerőpiacon való elhelyezkedésüket, társadalomba való beilleszkedésüket.

A kollégium célja a sajátos nevelési igényű tanulók társadalomba való zökkenőmentes beilleszkedésének elősegítése.

A tanulási alaptevékenységek segítése

- A gyermek alapgondolkodási és tevékenység specifikus, illetve önszabályozási képességeinek fejlesztése
- Figyelem fejlesztése
- Emlékezetfejlesztés
- Megértés fejlesztése
- Probléma megoldási készség fejlesztése
- Hatékony tanulási technikák elsajátítása
- Tanulási motiváció kialakítása

Életmód program bevezetése, egészségfejlesztés, családi életre felkészítés:

- Egészségügyi ismeretek
- Családi élet megszervezésének ismerete
- Önálló életvezetéssel kapcsolatos tennivalók megtanítása
- Szabadidő hasznos eltöltésének gyakorlása
- Sport (különböző sportolási, edzési technikák elsajátítása)
- Olvasás megszerettetése
- Múzeumlátogatás
- Kirándulások
- Versenyek, vetélkedők
- A társadalmi integráció érdekében inkluzív környezet biztosítása
- Civil szervezetekkel való közös programok
- Többségi iskolákkal közös tevékenységek megvalósítása
- Sport és művészeti (zene, nemzetiségi és modern tánc, képzőművészet) programok előtérbe helyezése integrált környezetben

A kollégium a helyi társadalom elvárásait, a nevelési-oktatási környezet lehetőségeit is figyelembe véve végzi munkáját.

A kollégium a közösségi élet fejlesztésének céljából az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki. Az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igény szükségleteinek figyelembevételével a tanulók aktivitására, öntevékenységre, önszervező képességére alapozva a kollégiumi programokon keresztül

biztosítja a közösségi élmény megélését. A kollégiumi nevelő – oktató munka során kialakítja a tanulók közössége iránti felelősségét, bizalmát, valamint a segítőkészségét.

A közösségi élet fejlesztését programok megvalósításával biztosítjuk. (kollégiumi hét, sportnap, egészségnap, ünnepi rendezvények, megemlékező műsorok, kulturális bemutató..)

Külső meghívott vendégek, civil szervezetek képviselőinek előadásai

Városi kulturális rendezvényeken, műsorokon, kiállításokon, sportrendezvényeken való részvétel.

Nyílt kiállítások rendezése diákjaink munkáiból.

Nyílt kulturális bemutatók.

5.5. Egyéni fejlesztés

Egyéni fejlesztés során a fejlesztésen részt vevő gyerek/ekkel az iskolai, osztályfőnökkel egyeztetett fejlesztésre szoruló területek kapnak hangsúlyt. Mivel ezek a foglalkozások a késő délutáni időpontban vannak, így a szociális kompetenciák erősítése és az érzékszervi fejlesztések vannak túlsúlyban, hiszen ezeket lehet játékos, könnyedebb, lazább környezetben fejleszteni.

6. Gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek

A gyermek és ifjúságvédelmi tevékenység – a tanulók szociális helyzetének sokszínűségéből adódóan – egy igen fontos része az intézményi kollégiumi munkának.

Célja, hogy biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő és megelőző intézkedéseket tegyen a rászorulóknak érdekében.

A munkát a gyermek- és ifjúságvédelemmel megbízott személy segíti.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenységek:

- folyamatos kapcsolattartás a családokkal
- családlátogatások
- segítő beszélgetés, személyes találkozás
- mentálhigiénés és egyéb egészségvédelmi programok
- szülőkkel, gondviselőkkel való együttműködés,
- szülői értekezletek adta lehetőségek kihasználása,
- fejlesztés, felzárkóztatás, tehetséggondozás, pályaválasztás, önálló életvitelre való felkészülés segítése

7. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve

Az intézményegység kiemelten kezeli az értéket teremtő hagyományok megvalósítását, továbbvitelét.

A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősítve a kollégiumi közösség együvé tartozását (kollégiumi hét, karácsony, farsang, kollégiumi tanévzáró stb.).

A kollégiumi hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat és azok felelőseit a nevelőtanárok éves munkatervükben határozzák meg.

Ezen hagyományok ápolása, fejlesztése joga és kötelessége a kollégiumban dolgozó felnőtteknek és a tanulónak egyaránt.

Hagyományaink nem végesek. Igyekszünk azokat évről-évre bővíteni, a változással újabbak keletkeztek és keletkezhetnek, igazodva tanulóink igényeihez és a társadalmi, környezeti elvárásokhoz.

Az igényes ünnepi műsorok, rendezvények, szabadidős tevékenységek, környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos programok megtervezésével, szervezésével, lebonyolításával.

Hagyományok

- télapó,
- karácsony,
- farsang,
- március 15,
- Ki mit tud?
- Kulturális bemutató,
- Madarak és Fák Napja ,
- Kollégiumi tanévzáró

8. Iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

8.1. Kollégium – iskola kapcsolata

Iskolával való együttműködés

A kollégiumi nevelőtanárok valamint az iskolai pedagógus tájékozódnak egymás munkájáról.

Az együttműködés formái lehetnek:

- órák, foglalkozások látogatása
- kapcsolattartás írásban (pl. üzenő füzet)
- a tanuló és a tanulóval foglalkozó pedagógusok (iskolai, kollégiumi nevelők) együttes megbeszélései

A kollégium a tanuló iskolai magatartását, tanulmányi eredményét is figyelemmel kíséri. A hatékony szervezeti kommunikáció megvalósítása érdekében a kollégiumunk szorosan együttműködik a többi intézményegységgel a tanuló minél eredményesebb fejlesztéséért.

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
A tanuló iskolai munkájának megismerése (magatartás, szorgalom)	egyéni elbeszélgetés, óralátogatás, osztályfőnök, szaktanárokkal való konzultáció	kollégiumi nevelőtanár	folyamatos
Tanulási problémák feltárása, fejlesztési lehetőségek egyeztetése	interjú, egyéni elbeszélgetés, megfigyelés, konzultáció	nevelőtanár	folyamatos
Tanulmányi eredmények, figyelemmel kísérése	konzultáció az osztályfőnökkel	nevelőtanár	folyamatos
Formális tevékenységek	főbb dokumentumok vizsgálata közös nevelési értekezletek, közös továbbképzések	nevelőtanár, intézményegység-vezető	munkaterv szerint
A hátrányos helyzetű tanulók segítése, hátránykompenzáció	egyéni elbeszélgetés, családlátogatás	kollégiumi nevelőtanár, gyermek és ifjúságvédelmi felelős	folyamatos

Pedagógiai munkát segítőkkal való együttműködés

A kollégiumi nevelőtanárok, valamint a pedagógiai munkát segítő kollégák kapcsolattartása, az esetmegbeszélések, a problémahelyzetek és azok gyors megoldása során valósul meg.

8.2. Szülőkkel való együttműködés

Nevelőmunkánk eredményességének feltétele, hogy a szülői igényeknek meg tudjunk felelni, miközben a tanulók segítő, elfogadó együttműködő attitűdje is fennáll. A távolság és egyéb nehézségek ellenére minden lehetőséget meg kell ragadnunk a szülői ház és a nevelőtestület jó együttműködéséért.

A kollégium a következő együttműködési formákat ajánlja:

- Előre tervezett szülői értekezletek és fogadóórák
- Rendezvényeink nyitottsága
- Alkalmoszerű személyes találkozások, meghívások
- Telefonon, levélben, interneten történő kapcsolattartás

A szülők részéről a következő közreműködési formákat kérjük:

- Együttműködő, érdeklődő hozzáállást a közös célok megvalósítása érdekében
- Őszinte véleménynyilvánítást és a problémák nyílt megbeszélését, közös megoldásukra tett erőfeszítéseket

Az együttműködés további lehetőségei:

- Olyan rendezvények szervezése, melyek vonzóak, időpontjaikban megfelelőek arra, hogy a szülők szűkebb rétegeit mozgósítsák

A kollégiumi nevelés a család segítségével lehet teljes értékű. Az intézményi kollégium a szülőkkel való jó kapcsolat kialakítására, maximális együttműködésre törekszik.

Hagyományos kapcsolattartási formák:

- személyes kapcsolattartás
- családlátogatás, szülői körlevelek – aktuális információk, közlemények, kérések közvetítése,
- nyílt napok
- rendezvények, programok nyilvánossága

9. A kollégiumi nevelés eredményessége, értékelés

A kollégiumi nevelő munka eredményességének szempontjait a nevelőtestület közösen alakítja ki, és közösen foglaljuk rendszerbe, hogy milyen szempontok alapján vesszük figyelembe.

A nevelés eredményességének vizsgálata során kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a gyerekek, tanulók és a csoportok neveltségi szintjének, közösségi életének a csoporttagok egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.

Az eredményesség értékelésekor figyelembe kell venni, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását, milyen szinten fejlesztette a tanulókat (figyelembe véve a tanulók egyéni sajátosságait).

10. Közösségi élet fejlesztésének céljai, módszerei, eszközei

A kollégium –mint közösségi helyszín- a nevelési folyamat során hangsúlyt helyez a pozitív közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek (empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség) fejlesztésére. A kollégiumnak a feladata a családi életre (a családtagi szerepekre, a párkapcsolatok kulturált kialakítására, a takarékos és ésszerű gazdálkodásra stb.) nevelés.

Cél

- olyan közösség kialakítása, ahol „mi tudattal” rendelkeznek a gyerekek
- csoportnormává válik az egymásért való felelősségvállalás, egymás segítése
- ismerik és megbecsülik egymás értékeit, a gondolkodás előítélet-mentes
- a csoport minden tagja biztonságban érzi magát
- fontosnak érzi magát és lehetősége van sikerélményhez jutni
- segíti a szocializációt, integrációt

Módszerei, eszközei

- önszerveződés
- diákönkormányzati kezdeményezés
- kollégiumi ötletláda
- integrációs programok kollégiumon belül és kívül

11. Művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

- a mentális és testi képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges a megfelelő életritmus kialakítása
- az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása
- rendszeres testmozgás, sportolás igénye
- a művelődés minden színterének lehetőség szerinti igénybevételének igénye.
- az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása

12. A gyerekek, tanulók értékelése

12.1. Az értékelés elvei

- A foglalkozásokon, folyamatosan, személyre szabottan, a pozitív megerősítés elvét alkalmazva értékelünk.
- Az ismeretek elsajátítása, képességek, készségek fejlődése területén a gyermek, tanuló önmagához mért fejlődését, a feladatvégzéshez való hozzáállását, motiváltságát is értékeljük.
- A tanuló társaihoz, felnőttekhez való viszonyulását, magatartását, attitűdjét, szociális kompetenciáját is megfigyeljük, és értékeljük.
- A gyermek tanuló egyéni teljesítményeit, erőfeszítéseit és a közösségben, a közösségért végzett munkájának eredményeit is figyelembe vesszük szorgalma és magatartása értékelésekor.
- Önértékelésük, kritikai érzékük fejlesztése érdekében önmaguk teljesítménye reális értékeléséhez és társaik, valamint kollégiumi csoportjuk értékelésének gyakorlásához valóságos élethelyzeteket biztosítunk.

12.2. Az értékelés formái és rendszeressége

- Egyéni teljesítmény értékelése: Elvárt, hogy minden foglalkozás közben és végén, összefoglalóan történjen.
- Csoportos értékelés:

Napi, havi értékelés a csoport kiemelt feladatainak megvalósítása során csoport szinten.

Célja a csoporttudat erősítése, a tanulói tevékenység és magatartás kritikusabb szemlélése. Törekszünk arra, hogy a gyerekeknél az én tudat az egyéni képességekhez mértén kialakuljon. Kommunikációjuk, vitakultúrájuk, társas viselkedésük a kritikai érzékük fejlődjön, örüljön elért eredményeinek, hibáit ismerje fel. Tettei következményeivel legyen tisztába.

Tevékenységeiben rövidebb és hosszabb távú célokat tűzzön ki.

Egyénenként - a tanulók képességeit figyelembe véve- általában szóban, csoport előtti dicsérettel értékelünk, előnybe részesítjük a folyamatos pozitív megerősítést.

A pedagógiai program a változó társadalmi igényekhez és követelményekhez igazodik.

Közös célunk, a gyermekek és tanulók sajátos nevelési igényeihez igazodó fejlesztése, nevelése-oktatása, mellyel társadalmi beilleszkedésüket, önálló életvezetésüket támogatjuk.